

تغییر پارادایم تجارت انرژی ایران در جهت خنثی سازی تحریم‌ها با پالایشگاه‌های فراسرزمینی، سوآپ گاز روسیه و صادرات خدمات فنی - مهندسی

عملیات خنثی سازی تحریم انرژی

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس مطرح کرد

مدیریت بازار انرژی منطقه با سوآپ گاز روسیه

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با «وطن امروز» درباره لزوم قرارگیری ایران در تجارت گاز منطقه گفت: بحث ترانزیت کالا و سوآپ انرژی چه در بحث حمل‌ونقل ریلی و چه هوایی به نوعی اقتصاد کشورهای اطراف ما را وابسته به خدمات ما می‌کند و برای ما خوب است. هر جا که کشوری منافعی با منافع ایران گره بخورد، خوب است، چرا که هم منافع اقتصادی و هم منافع امنیتی برای ما دارد. همچنین باید ایران حضوری فعالانه در زمینه تجارت گاز نیز داشته باشد که این امر با خرید یا سوآپ گاز روسیه یا ترکمنستان اتفاق خواهد افتاد. علی جدی اظهار کرد: بحث سوآپ گازی مساله مهمی در دهه‌های آینده است. اگر سوآپ گازی از طریق ایران انجام شود، برای ما بسیار خوب است. از این فرصتی که بین بلوک شرق و غرب اختلاف به وجود آمده است، ما باید استفاده لازم و حداکثری را ببریم. اگر این سوآپ گازی از طریق ما انجام شود، هم منافی برای ما و هم روس‌ها تأمین می‌کند.

وی تصریح کرد: ایران در کنار کشورهای هم‌اندک قطر و روسیه از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان گاز هستند و اگر این کشور با هم لینک شوند، می‌توانند بازار را به نوعی مدیریت کنند و از سوءاستفاده‌هایی که در گذشته در حوزه انرژی می‌شد و قدرت‌های غربی عملاً نفت را با یکسری ابزارهایی که دارند به بیخا می‌برند،

صنعتی آینده جهان هستند و از همین رو نیز چون توسعه در این بخش متمرکز می‌شود، تقاضای انرژی هم بشدت افزایش خواهد یافت، به نحوی که فروش نفت خام ایران حتی بدون پیگیری سیاست پالایشگاه فراسرزمینی طی چند ماه اخیر به کشور هند افزایش چشمگیری داشته است. در این میان، پاشنه آشیل توسعه هند شاید کمبود دسترسی به منابع گازی است که این مشکل با اتفاقات اخیر رخ داده در تجارت گاز روسیه با اروپا به یک فرصت مهم برای هند تبدیل شده است که از این طریق بتواند بخشی از گاز مازاد روسیه را خریداری کند. اما نقش ایران در این زمینه چیست؟ ایران پل رسیدن روسیه به بازار هند است. بالعکس نفت خام که تجارت مبتنی بر کشتیرانی دارد، عمده انتقال گاز و تجارت گاز از طریق خطوط لوله انجام می‌گیرد و از همین رو نیز ایران با تاسیسات و زیرساخت متنوع بهترین مسیر برای عبور گاز اروپا به بازارهای کشورهای جنوب آسیا است. بنابراین با سیاست خرید یا سوآپ گاز روسیه و رساندن آن به پاکستان و هند از طریق خط لوله صلح، علاوه بر ورود به تجارت گاز منطقه، به یکی از شاهراه‌های انتقال گاز تبدیل خواهد شد که پس از روسیه، ترکمنستان نیز سراغ ایران خواهد آمد و از این ظرفیت مهم استفاده خواهد کرد. بنابراین ایران با ورود به تجارت گاز، نقش جدید و مهم دیگری در بازار و تجارت انرژی دنیا پیدا خواهد کرد که این موضوع نیز دستاورد بزرگی برای جمهوری اسلامی ایران در جهت پیشرفت و خنثی کردن تحریم‌های انرژی خواهد بود. در ادامه با چند تن از نمایندگان و کارشناسان اقتصادی پیرامون اهمیت بازطراحی سیاست‌های تجارت انرژی ایران گفت‌وگو کرده‌ایم.

پالایشگاه و پتروپالایشگاه به آن می‌رسیدیم اما توجه جدی به آن نشد. ساخت پالایشگاه و پتروپالایشگاه نیز زمانبر خواهد بود و برای بلندمدت راهکار ایده‌آلی است اما برای کوتاه‌مدت چه باید کرد؟ این سوالی بود که دولت سیزدهم بخوبی پاسخ داد؛ استفاده از ظرفیت پالایشگاه‌های نیمه‌فعال کشورهای همسایه با ایران از طریق سیاست پالایشگاه‌داری فراسرزمینی؛ موضوعی که اخیراً نیز رهبر انقلاب آن را تحول و دستاوردی بزرگ در بخش حکمرانی کشور عنوان کردند دشمن درصدد کمربند کردن آن است؛ بحث پالایشگاه فراسرزمینی دقیقاً در همان بازل مهم بی‌اثر کردن تحریم‌ها و پاسخ به نیاز اساسی حکمرانی کشور است. دولت سیزدهم با تمرکز حداکثری روی خنثی سازی تحریم‌ها و اصل قرار دادن این موضوع به دنبال تغییر پارادایم در تجارت انرژی ایران است، به نحوی که رژیم تجاری ایران در حوزه انرژی غیرقابل تحریم شود و از همین رو نیز سراغ بازطراحی سیاست‌های تجاری حوزه انرژی خود رفته است.

دولت سیزدهم علاوه بر پیگیری سیاست پالایشگاه‌داری فراسرزمینی که در جهت خنثی کردن اثرات تحریم فروش نفت خام و تجارت آن است، با پیگیری و همکاری با روسیه و ترکمنستان به دنبال قرارگیری در تجارت گاز منطقه بویژه جنوب آسیا است. همان‌طور که مشخص است، پاکستان و هند با جمعیت بالا و همچنین دسترسی مناسب، قطب‌های توسعه

تحریم‌های حوزه انرژی یکی از مسائل بسیار مهم پیش روی کشور است. از سال ۹۰ با شروع فاز جدید تحریم‌ها علیه ایران، نظام تجاری انرژی ایران به جای مقابله هدفمند با تحریم‌های جدید و خنثی‌سازی اثرات آن، سراغ دور زدن تحریم‌ها رفت؛ اقدامی که در کوتاه‌مدت نتایج مناسبی را به همراه داشت اما در بلندمدت به دلیل مشکلات مختلف و متنوعی که در زمینه فروش نفت با واسطه و به شکل دلالی ایجاد شد و همچنین شناسایی توسط وزارت خزانهداری آمریکا، این راهکار در برابر تحریم‌های تجارت انرژی کشور بویژه نفت خام ایران بی‌اثر شد. در دور بعدی، در دولت‌های یازدهم و دوازدهم نیز به بهانه از بین بردن کامل تحریم‌های فروش نفت سراغ مذاکره برای رفع تحریم‌ها رفتیم و در آنجا نیز بعد از ۲ سال با تغییر دولت آمریکا و زیاده‌خواهی آمریکا و غرب در برابر ایران، دست از درازتر و به مراتب بدتر از حالت قبل، فروش نفت خام ایران به پایین‌ترین میزان خود رسید. بنابراین سیاست‌گذاران ایرانی به دنبال راه جدیدی بودند که نه با تغییر دولت آمریکا از بین برود، نه سراغ دور زدن تحریم‌ها با دلالات و واسطه‌های متعدد برویم. راهکار، دقیقاً بی‌اثر کردن تحریم‌ها بود؛ سیاست تبدیل حداکثری نفت خام ایران به محصولات با ارزش افزوده بالاتر و غیرقابل تحریم؛ موضوعی که از چنان اهمیتی برخوردار است که بسیاری از کشورها از سال‌ها قبل به دنبال آن بوده‌اند؛ مسیری که با ساخت

سیاست تبدیل حداکثری نفت خام ایران به محصولات با ارزش افزوده بالاتر و غیرقابل تحریم؛ موضوعی است که از چنان اهمیتی برخوردار است که بسیاری از کشورها از سال‌ها قبل به دنبال آن بوده‌اند؛ مسیری که با ساخت پتروپالایشگاه به آن می‌رسیم

افزایش قیمت انرژی و اعتصابات سراسری، اقتصاد انگلیس را در آستانه خواب زمستانی قرار داده است

چراغ اقتصاد انگلیس نیم‌سوز شد

پیش‌بینی رشد زیر یک درصدی اقتصاد انگلیس برای سال ۲۰۲۳ از سوی OECD

جنگ اوکراین دارد، پایان زوردهی برای آن متصور نیست؛ هر چند دولت این کشور امیدوار است با سیاست‌های پولی بتواند از آهنگ آن بکاهد.

■ **بزرگ‌ترین کاهش استانداردهای زندگی در انگلیس**
بر اساس پیش‌بینی مرکز تحقیقات اقتصاد و بازرگانی (CEBR)، انگلیس با بزرگ‌ترین کاهش استانداردهای زندگی از زمان شروع ثبت سوابق در دهه ۱۹۵۰ مواجه است. مؤسسه CEBR افزایش اخیر قیمت حامل‌های انرژی را که منعکس‌کننده افزایش جهانی هزینه‌های انرژی است، به عنوان دلیل این بحران ذکر می‌کند و معتقد است اکثر خانوارهای بریتانیا ۷۳ درصد بیشتر از سال گذشته برای قبض انرژی پرداخت کرده‌اند. به گفته این مرکز، در ماه‌های آینده، نرخ تورم قیمت مصرف‌کننده بسیار بیشتر از رشد دستمزدها خواهد بود. در حال حاضر میزان تورم در انگلیس رکورد ۴۰ ساله خود را شکسته است.

■ **انگلیس بدترین کشور در گروه ۷**
بر اساس گزارش اخیر سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD)، تولید ناخالص داخلی انگلیس در سال آینده ۰.۴ درصد کاهش خواهد بود. طبق پیش‌بینی OECD اقتصاد آلمان هم سال آینده ۰.۳ درصد کوچک‌تر خواهد شد. این در حالی است که رشد اقتصادی اکثر کشورهای گروه ۷ (G7) صعودی خواهد بود.

سازمان همکاری اقتصادی و توسعه پیش‌بینی کرده که هزینه مالی دولت انگلیس برای مقابله با افزایش قیمت انرژی باعث افزایش تورم، بالا رفتن نرخ بهره بین‌بانکی و در نتیجه افزایش بدهی خواهد شد. اقتصاد انگلیس بر اثر چندین بحران متوالی وارد دوره رکود شده است. نرخ تورم به ۱۱.۱ درصد رسیده که بالاترین حد در نزدیک ۴۱ سال

گروه اقتصادی؛ افزایش ۱۰۰ درصدی هزینه قبوض انرژی هم‌زمان با رکود ناشی از افزایش قیمت گاز در اروپا و متوقف شدن صنایع گازپایه، انگلیس را در شرایط سختی قرار داده است. رکوردشکنی تورم در این کشور از یک طرف و رشد چندباره نرخ بهره و افزایش هزینه وام از سوی دیگر، روزه‌روز قدرت خرید شهروندان این کشور را کاهش می‌دهد.

به گزارش «وطن امروز»، در سال‌های گذشته اقتصاد انگلیس با بحران‌های متفاوتی مانند هزینه‌های گزاف ناشی از کنترل همه‌گیری «کووید-۱۹» مواجه شده است. اخیراً مشکل جهانی گرانی انرژی و مواد غذایی هم به مشکلات انگلیس اضافه شده است. رسانه سلطنتی «بی‌بی‌سی» نوشته است: «هم‌زمان با شیوع کرونا و اعمال محدودیت‌ها، اقتصاد انگلیس در سال اول شیوع کووید (۲۰۲۰)، کوچک شده بود که این موضوع رفته رفته با بازگشایی مشاغل بهبود یافت.»

این رسانه ادامه داده است: «پارلمان انگلیس در گزارشی که ماه مارس منتشر کرد تخمین زده بود حدود ۲۸۰ تا ۵۰۷ میلیارد دلار (تا مارس ۲۰۲۳) هزینه صرف اقدامات مرتبط با کووید شده باشد که این رقم معادل ۵۷۰۰ تا ۷۵۵۰ دلار برای هر شهروند انگلیسی است.»

همچنین «بی‌بی‌سی» درباره افزایش نرخ بهره نوشته است: «افزایش قیمت مواد غذایی و مسوخت که تورم را تشدید کرد، باعث شد بانک مرکزی انگلستان نرخ پایه بهره بانکی را که در دوران کرونا پایین نگه داشته شده بود، در چندین نوبت افزایش دهد. با افزایش نرخ سود هزینه وام افزایش یافته و اقساط بازپرداخت آن (از جمله وام مسکن) بالاتر رفته است.»

افزایش نرخ تورم در بریتانیا در حالی ادامه دارد که با ادامه بحران کنونی انرژی و مواد غذایی که عمده‌ترین

انگلیس برای مقابله با اعتصاب کادر درمان دست به دامن آتش شد

تایمز در ادامه گزارش خود درباره زمستان انگلیس نوشته است: «دولت انگلیس در نظر دارد برای مقابله با اعتصابات احتمالی کادر درمان در زمستان پیش رو، از نیروهای مسلح این کشور استفاده کند. بر اساس این تصمیم اضطراری دولت، کادر نیروهای مسلح می‌توانند در صورت اعتصاب احتمالی کادر درمان و کارکنان بیمارستان‌ها در ماه‌های پیش رو، به عنوان راننده آمبولانس یا حتی به عنوان بهیار ارتش در بیمارستان فعالیت کنند.»

تایمز آورده است: «در این طرح جدید دولت می‌تواند از کمک نظامی در پروتکل مقامات شهری استفاده کند تا ارائه خدمات کلیدی در سرویس سلامت ملی در صورت اعتصابات گسترده همچنان ادامه یابد.»